

Kvartalni bruto domaći proizvod Crne Gore za IV kvartal 2015. godine

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode za IV kvartal 2015. godine.

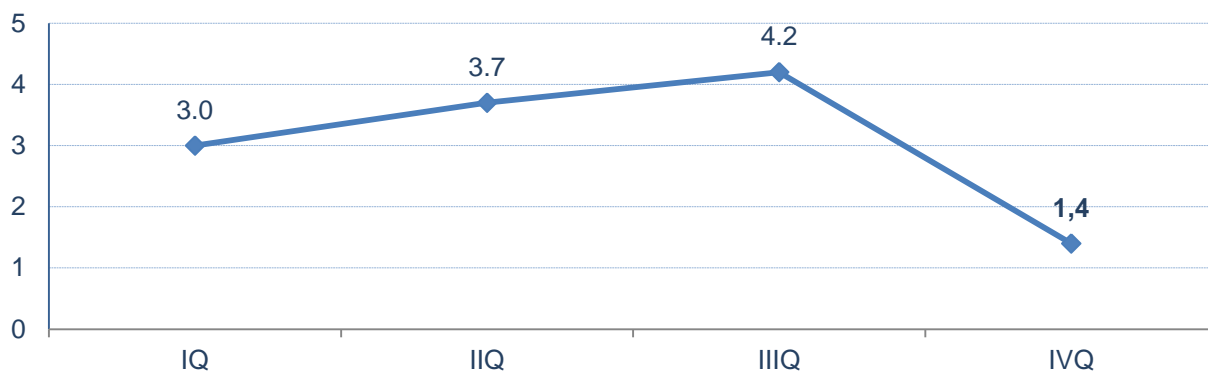
Realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda u IV kvartalu 2015. godine iznosi 1,4%.

Realna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda na osnovu kvartalnih procjena u 2015. godini iznosi 3,2%.

Tabela 1: Kvartalni bruto domaći proizvod

Kvartali	2015 (p)				IQ - IVQ
	IQ	IIQ	IIIQ	IVQ	
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	677	847	1 176	895	3 595
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	684	830	1 172	881	3 567
Nominalna stopa rasta, %	2,0	5,8	4,5	3,1	4,0
Realna stopa rasta, %	3,0	3,7	4,2	1,4	3,2

Grafik 1: Pregled realnih stopa rasta za period IQ2015 - IVQ2015

p) Preliminarni podaci.

Finalni podaci biće raspoloživi u septembru 2016. godine, nakon obračuna godišnjeg BDP-a za 2015.godinu. Stope realnog rasta su obračunate u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Tabela 2: Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, tekuće cijene

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)				BDP (IQ-IVQ) (u hilj. EUR) 2015
		IQ2015	IIQ2015	IIIQ2015	IVQ2015	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	760 496	890 563	888 244	989 482	3 528 785
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	612 900	721 857	716 444	777 617	2 828 817
1.2	1.2 Potrošnja države	147 596	168 706	171 801	211 865	699 968
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	139 239	217 159	186 367	184 759	727 524
3	3 Promjene u zalihama	35 630	47 248	-124 288	54 470	13 060
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-258 479	-308 238	225 637	- 333 319	-674 400
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	161 473	282 384	840 125	253 749	1 537 731
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	419 952	590 622	614 489	587 068	2 212 131
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	676 886	846 731	1 175 959	895 392	3 594 969

Tabela 3: Struktura kvartalnog BDP-a u tekućim cijenama, u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)				BDP(IQ-IVQ) (%) 2015
		IQ2015	IIQ2015	IIIQ2015	IVQ2015	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	112,4	105,2	75,5	110,5	98,2
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	90,5	85,3	60,9	86,8	78,7
1.2	1.2 Potrošnja države	21,8	19,9	14,6	23,7	19,5
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	20,6	25,6	15,8	20,6	20,2
3	3 Promjene u zalihama	5,3	5,6	-10,6	6,1	0,4
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-38,2	-36,4	19,2	-37,2	-18,8
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	23,9	33,3	71,4	28,3	42,8
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	62,0	69,8	52,3	65,6	61,5
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

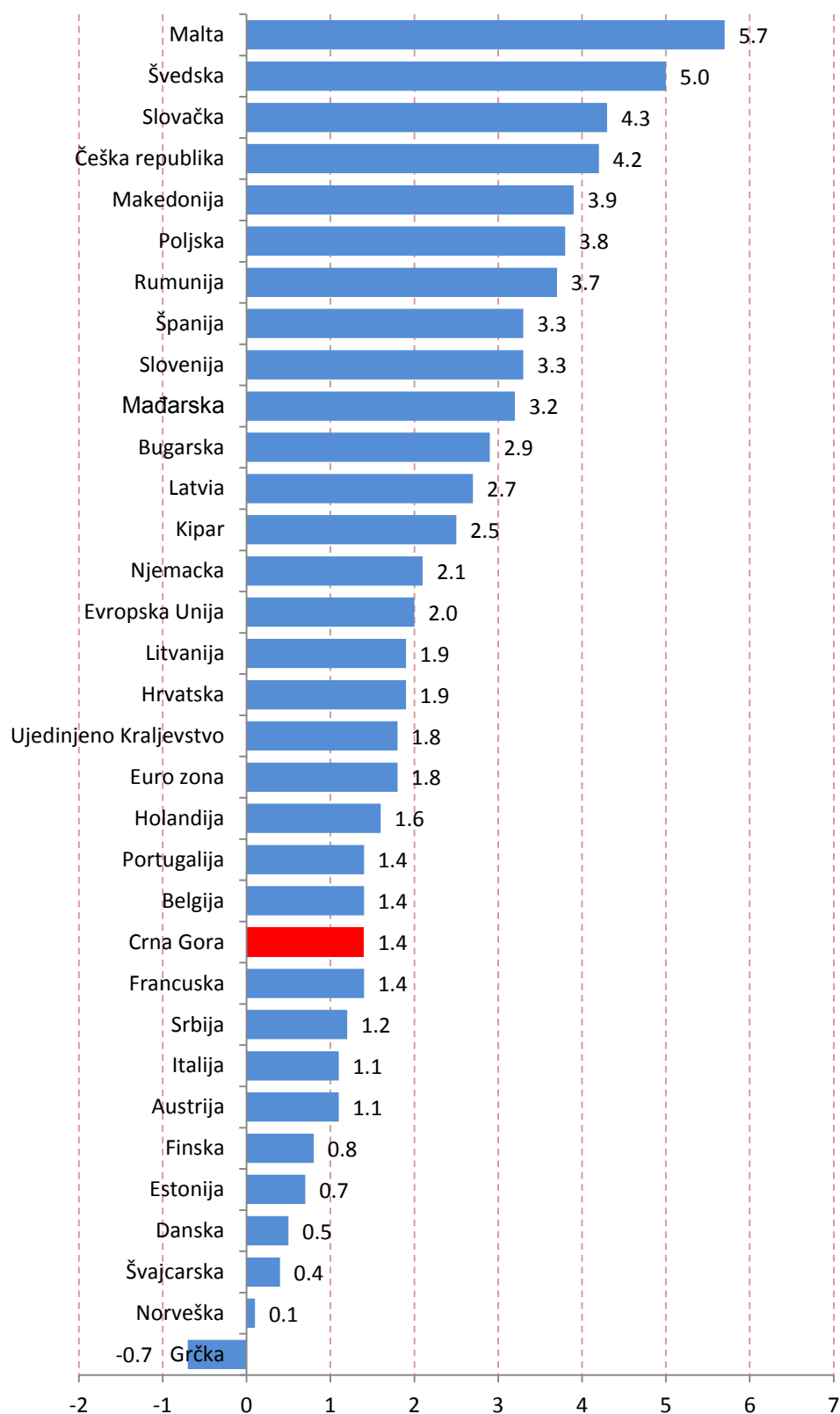
Tabela 4: Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, stalne cijene

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)				BDP (IQ-IVQ) (u hilj. EUR) 2015
		IQ2015	IIQ2015	IIIQ2015	IVQ2015	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	751 728	874 119	883 418	975 961	3 485 226
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	613 849	710 932	704 032	766 787	2 795 600
1.2	1.2 Potrošnja države	137 879	163 187	179 386	209 174	689 626
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	137 831	214 701	186 931	186 906	726 369
3	3 Promjene u zalihama	52 909	50 448	-104 952	64 283	62 688
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	- 258 790	- 309 035	206 892	- 346 503	- 707 436
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	159 106	279 407	835 721	255 790	1 530 024
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	417 896	588 442	628 829	602 293	2 237 460
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	683 678	830 232	1 172 290	880 647	3 566 847

Tabela 5: Struktura kvartalnog BDP-a u stalnim cijenama, u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (u%)				BDP(IQ-IVQ) u% 2015
		IQ2015	IIQ2015	IIIQ2015	IVQ2015	
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	110,0	105,3	75,4	110,9	97,7
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	89,8	85,6	60,1	87,1	78,4
1.2	1.2 Potrošnja države	20,2	19,7	15,3	23,8	19,3
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	20,2	25,9	15,9	21,2	20,4
3	3 Promjene u zalihama	7,7	6,1	-9,0	7,3	1,7
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-37,9	-37,2	17,6	-39,4	-19,8
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	23,3	33,7	71,3	29,0	42,9
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	61,1	70,9	53,6	68,4	62,7
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Grafik 2: Međunarodni pregled realnih stopa rasta BDP-a za IVQ2015

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Zavod za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošnog pristupa, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (SI list CG br 18/12) i Programu zvanične statistike 2014-2018 (SI list CG br 13/14) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Zavod za statistiku Crne Gore za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Poreska uprava za statistiku fiskalnih prihoda i
- Uprava Carina za podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju. Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Poreske uprave.

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Zavoda za statistiku, podataka Uprave carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama. Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju Potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Rezultati obračuna kvartalnog BDP-a su preliminarni rezultati za 2015 godinu. Finalni podaci kvartalnog BDP-a za 2015. godinu biće raspoloživi nakon obračuna godišnjeg BDP-a za 2015. godinu koji se obračunava na osnovu finansijskih iskaza u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima (bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i statistički aneks).

Zbog potpunijih i obuhvatnijih izvora podataka za godišnji obračun BDP-a u odnosu na raspoloživost izvora podataka za QBDP mogu se javiti u određenoj mjeri razlike između preliminarnih i konačnih rezultata obračuna BDP-a.

Tiraž: 30 primjeraka

**Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br 2, telefon (+382) 20 230-811,
tel/fax (+382) 20 230-814**

Saopštenje pripremio:

**Odsjek makro-ekonomskih statistika i nacionalnih računa
tel/fax + (382) 20 223-435
Web: www.monstat.org
email: contact@monstat.org**